

ตายแบบคนจน ตายแบบคนรวย

“โลกนี้คือละคร บทบาททางตอน ชีวิตยกย่อน ยับเยิน
ชีวิตบางคนรุ่งเรื่องจำเริญ แสนเพลิน เหมือนเดินอยู่บนหนทาง
วิมาน...”

ถึนึก

6

เพลง “โลกนี้คือละคร” ยังคงความเป็นอมตะมาจนถึงวันนี้ สาเหตุหนึ่ง
อาจเป็นเพราะสาระสำคัญของเพลงนี้สะท้อนสัจตถะของชีวิตมนุษย์ได้อย่าง
ถึงแก่น

ชีวิตจริงที่ผ่านมามาสอนให้เราตระหนักว่า ความรวยและความจน มีส่วน
กำหนดความเป็นไปของชีวิตอย่างมากมายมหาศาล แต่คนไม่น้อยอาจคิดไม่
ถึงว่า เรื่องของ รฐานะ กับ สาเหตุการตาย ของคนแต่ละคนนั้นมีความเกี่ยวโยง
ถึงกันด้วย

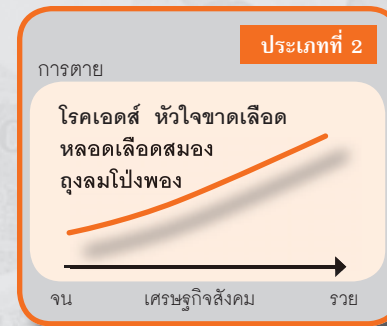
ในเอกสาร **สถานการณ์สุขภาพประเทศไทย** ที่จัดทำโดย **สำนักงาน
พัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ** ในหัวข้อ **การตายตามเศรษฐกิจ
สังคมของพื้นที่** ซึ่งจัดทำโดย **นพ.พินิจ ฟ้าอำนวยผล** และ **ดร.ปัทมา
ว่าพัฒนวงศ์** ได้สะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงในเรื่องนี้ระดับหนึ่ง

ที่มาของข้อมูล มาจากการศึกษาข้อมูลการตายจากฐานข้อมูลมรณะบัตร
ในระดับอำเภอและระดับจังหวัด ขณะเดียวกัน ได้กำหนดสถานะทาง
เศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่เหล่านั้น โดยเรียงลำดับออกมาเป็น 5 ส่วน
ทำให้พบว่า ภาวะเศรษฐกิจสังคมของพื้นที่นั้นส่งผลต่อการตายในลักษณะที่
แตกต่างกัน โดยสามารถสรุปได้เป็น 5 ลักษณะด้วยกัน คือ

ประเภทที่ 1 การตายสูงสุดในพื้นที่ที่มีภาวะเศรษฐกิจปานกลางค่อนข้าง
ทางดี ได้แก่ การตายรวม การตายจากอุบัติเหตุจราจร และการฆ่าตัวตาย

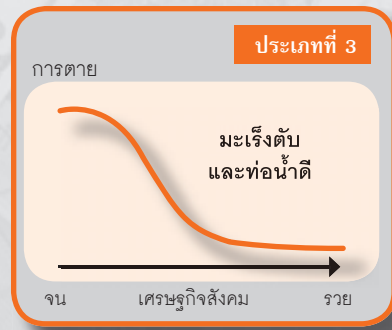

ประเภทที่ 2 การตายเพิ่มขึ้นจากพื้นที่ที่มีภาวะเศรษฐกิจไม่ดี ไปจนถึงดี
ที่สุด ได้แก่ การตายจากโรคเอดส์ โรคหัวใจขาดเลือด โรคหลอดเลือดสมอง
และถุงลมโป่งพอง

ตายแบบคนจน ตายแบบคนรวย

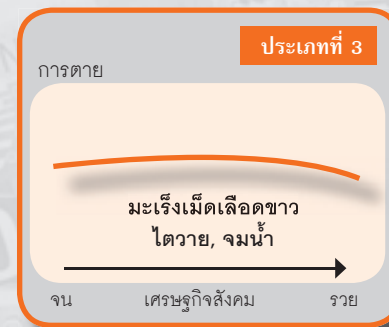
ประเภทที่ 3 การตายสูงสุดในพื้นที่ที่มีภาวะเศรษฐกิจสังคมไม่ดี ได้แก่ การตายจากมะเร็งตับและท่อน้ำดี

ประเภทที่ 4 การตายสูงในพื้นที่ที่มีภาวะเศรษฐกิจดีและไม่ดี (J-shape หรือ U-shape) ได้แก่ การตายจากเบาหวาน มะเร็งปอด และวัณโรค

ประเภทที่ 5 ไม่มีความแตกต่างของการตายระหว่างพื้นที่ที่มีเศรษฐกิจสังคมต่างกัน ได้แก่ การตายจากมะเร็งเม็ดเลือดขาว ไตวาย และจมน้ำ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าภาวะเศรษฐกิจสังคมของพื้นที่นั้นส่งผลต่อการตายในลักษณะที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ และปัจจัยที่เป็นผลตามมาจากภาวะเศรษฐกิจสังคม ซึ่งแตกต่างกันระหว่างแต่ละสาเหตุการตาย

ภาวะเศรษฐกิจสังคมที่ดี ทำให้การตายเพิ่มขึ้นหรือน้อยลงในบางสาเหตุ ในขณะที่บางสาเหตุกลับไม่มีผล

อย่างไรก็ดี การศึกษานี้ สะท้อนความแตกต่างของการตายระหว่างพื้นที่ ที่มีภาวะเศรษฐกิจสังคมที่ต่างกัน (Aggregated data) มิได้สะท้อนความแตกต่างของการตายระหว่างบุคคลหรือครัวเรือนที่มีภาวะเศรษฐกิจสังคมที่ต่างกัน (Individual data) ซึ่งอาจมีลักษณะที่แตกต่างไปจากนี้